

пробл. кач. подгот. спец. (ИЦПКПС), 1994. 3. Аванесов В.С. Основы теории разработки заданий в тестовой форме /В.С.Аванесов//. – М.: ИЦПКПС, 1989. 4. Ефремова Н.Ф. Современные тестовые технологии в образовании /Н.Ф.Ефремова//– Учеб. пособие. – М.: Логос, 2003. 5. Звонников В.И. Шкалирование и выравнивание результатов педагогических измерений /В.И.Звонников, Н.Н.Найденова, С.В.Никифоров, М.Б.Челышкова//– М.: Логос, 2003. 6. Ильина Т.А. Тестовая методика проверки знаний и программированное обучение /Т.А.Ильина // Сов. педагогика. – 1967. – № 2.

УДК 378.1.338

Яворська Т. І., д.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ НАПРЯМУ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Анотація. Виявлені зовнішні та внутрішні причини впливу на якісний рівень підготовки фахівців напрям «Економіка підприємства». Встановлено, що основними причинами є низький рівень практичних знань студентів і невідповідність їхньої кваліфікації вимогам сучасного ринку праці. Розглянуто сутність основних функцій, які повинен вміти виконувати бакалавр з економіки підприємства. Рекомендовані напрямки вдосконалення навчального плану підготовки фахівців.

Ключові слова: напрям «Економіка підприємства», практична підготовка, магістр, бакалавр, навчальний план, кваліфікаційна характеристика.

Вже досить тривалий час точиться дискусія щодо необхідності скорочення кількості підготовки фахівців напрям «Економіка підприємства» для потреб народного господарства країни або окремого регіону. Відповідно висувуються тези щодо зменшення ліцензійного обсягу студентів даного напрям у вищих навчальних закладах на перспективу. Склалася ситуація, що при великій кількості фахівців наведеного напрям, якість їх підготовки залишається низькою. Проте практика свідчить, що студенти із високим рівнем професійної компетенції, незважаючи на конкуренцію, знаходять застосування своїх знань на ринку праці.

Ми спробували виявити основні причини, які впливають на якісний рівень підготовки фахівців. Зокрема, проведений SWOT – аналіз підготовки магістрів спеціальності «Економіка підприємства» Таврійського державного агротехнологічного університету показав, що студенти до внутрішніх сильних сторін даної спеціальності відносять достатньо високий теоретичний рівень підготовки викладачів, постійне проведення консультативної роботи, доступність методичного забезпечення, толерантне відношення викладачів до студентів тощо.

Внутрішніми слабкими сторонами підготовки, з точки зору студентів, вважається відсутність диференційованого підходу у навчальному процесі через велику чисельність студентів у групі, мала кількість практичних занять із вирішенням конкретних виробничих ситуацій на реальних підприємствах, значна частка предметів гуманітарної та загальноекономічної підготовки, недостатній обсяг годин для якісного викладання дисциплін професійного та практичного спрямування.

З нашої точки зору, до основних зовнішніх загроз якісної підготовки можна віднести недостатньо високий рівень шкільних знань майбутніх студентів, відсутність мотивації їх підготовки у вищих навчальних закладах, а до внутрішніх – невідповідність структурно-логічної схеми підготовки вимогам до кваліфікації економістів аграрного профілю, бажання підготувати «універсального економіста», відсутність виробничої практики, недосконалий навчальний план підготовки фахівців і зрештою не завжди висока професійна кваліфікація викладачів.

Отже, поєднання зауважень студентів і вимог роботодавців дало можливість зробити висновок, що найбільш слабким місцем для випускників економічних спеціальностей є низький рівень практичних знань студентів і невідповідність їхньої кваліфікації вимогам сьогодення. І оскільки не кількість фахівців на ринку праці сьогодні відіграє головну роль, а якість їх підготовки, виникла необхідність перегляду навчальних планів в сторону підвищення рівня практичної підготовки студентів.

Одним із основних стандартів вищої освіти є освітньо-кваліфікаційна характеристика, тобто сукупність норм, які визначають вимоги до освітнього (кваліфікаційного) рівня. Вважається, що освітня характеристика – це основні вимоги до якостей і знань особи, що відповідає певному освітньому рівню; кваліфікаційна характеристика – це основні вимоги до професійних знань, умінь і навичок фахівця, які необхідні для успішного

виконання професійних обов'язків. Саме кваліфікаційна характеристика є основою для складання навчального плану.

Отже, згідно вимог кваліфікаційної характеристики, бакалавр з економіки підприємства має самостійно виконувати здебільшого стереотипні, частково діагностичні завдання, за усталеними алгоритмами здійснювати економічні розрахунки, збирати, систематизувати, нагромаджувати первинну інформацію, як для виконання закріплених за ним посадових обов'язків, так і для потреб структурного підрозділу, де він працює. Відповідно, бакалавр з економіки підприємства повинен вміти виконувати наступні функції: аналітичну, планову, організаційну, обліково-статистичну, контрольну та інформаційну.

Для кожної функції визначені певні типові завдання діяльності.

Аналітична:

- розрахунок та аналіз окремих параметрів діяльності підприємства та його підрозділів, оцінювання отриманих результатів;
- діагностика конкурентного середовища підприємства;
- аналіз ресурсів, процесів і результатів діяльності підприємства та його підрозділів.

Планова:

- інформаційне забезпечення розробки сценаріїв і прогнозів змін зовнішнього середовища підприємства;
- інформаційно-аналітична підтримка процесів розробки загальних і функціональних стратегій підприємства;
- розробка показників довгострокових і поточних планів підприємства;
- обґрунтування проектів розвитку підприємства і розробка бізнес-планів;
- удосконалення системи планування діяльності підприємства.

Організаційна:

- поєднання та оптимізація всіх видів ресурсів для цілеспрямованої діяльності підприємства;
- організація процесів управління, прийняття господарських рішень і контроль за їх виконанням;
- організація ділових контактів підприємства із зовнішнім середовищем;
- розробка ефективних систем мотивації та оплати праці персоналу;

- організація заходів для попередження або зменшення рівня ймовірного пошкодження;
- організація дотримання безпеки та гігієни праці;
- організація захисту в разі виникнення надзвичайної ситуації;
- проведення розслідування нещасних випадків та аварій.

Обліково-статистична:

- облік виконання планових завдань підрозділами і підприємствами в цілому;
- облік витрат;
- підготовка статистичної звітності підприємства.

Контрольна:

- поточний контроль за виконанням встановлених планів, процедур, запровадження заходів з підвищення ефективності підприємства та його підрозділів;
- підготовка первинних і зведених звітів про діяльність підприємства та його підрозділів;
- контроль за дотриманням вимог безпеки праці та санітарно-гігієнічних вимог.

Інформаційна:

- забезпечення власних інформаційних потреб [1].

Спілкування із фахівцями – виробничниками дало можливість рекомендувати для кращого виконання наведених функцій у напрямку вдосконалення практичної підготовки фахівців напряму «Економіка підприємства» цілий перелік нових і розширення вже існуючих дисциплін вибіркового блоку. Отже, доцільно:

- 1) аналітична функція – збільшити кількість годин на вивчення аналізу господарської діяльності, статистики та включення до навчального плану галузевої статистики;
- 2) організаційна функція – введення до навчального плану дисциплін «Діловодство» та «Господарське законодавство»;
- 3) обліково-статистична функція – збільшення кількості годин на вивчення бухгалтерського обліку, включення до навчального плану дисциплін «Облік в бюджетних установах», «Статистична звітність»;

- 4) планова функція – введення до навчального плану дисципліни, пов'язаної із складанням виробничо-фінансового плану підприємства.

Також для кращого вивчення економічних проблем сільської місцевості необхідно ввести у навчальний план курс «Економіка аграрного виробництва», «Економіка сільських територій».

Отже, одним із заходів для підвищення конкурентоспроможності випускників напряму «Економіка підприємства» є підвищення рівня їхньої практичної підготовки відповідно до вимог сучасного ринку праці. Не секрет, що знайти роботу «чистого економіста» на підприємстві, особливо аграрному, сьогодні важко. Тому в університеті потрібно готувати спеціалістів, які зможуть високопрофесійно виконувати функції у банках, бюджетних установах, податкових інспекціях і інших закладах та підприємствах.

Список використаних джерел: 1. Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) бакалавра з економіки підприємства.

УДК 37.06:336

Якушева І.Є., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Анотація. Робота присвячена актуальним проблемам підготовки сучасного фінансиста, ефективним формам і методам навчання при викладанні курсу «Фінансового ринку».

Ключові слова: активне навчання, методи викладання, навчальний процес, фінансова підготовка, фінансовий ринок

В сфері підготовки спеціалістів фінансового профілю важливе місце займає навчальний курс «Фінансовий ринок», який забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу функціонування фінансового сектору економіки. Вивчення дисципліни вкрай актуально і обумовлено практичною потребою сучасності в умовах постійного розширення спектру фінансових